

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Навчально-науковий інститут біології, хімії та біоресурсів
Кафедра ботаніки та природоохоронної діяльності

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

**директор навчально-наукового інституту
біології, хімії та біоресурсів**

_____ **Руслан БЕСПАЛЬКО**

“ _____ ” _____ **20** _____ року

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
ППВЗ. Гурткова робота в школі

(назва навчальної дисципліни)

вибіркова

(вказати: вибіркова)

Освітньо-професійна програма «Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)»

(назва програми)

Спеціальність 014.05 « Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)»

(вказати: код, назва)

Галузь знань _____ 01 – Освіта/Педагогіка _____

(вказати: шифр, назва)

Рівень вищої освіти _____ перший бакалаврський _____

(вказати: перший бакалаврський/другий магістерський)

Навчально-науковий інститут біології, хімії та біоресурсів

(назва факультету/інституту, на якому здійснюється підготовка фахівців за вказаною освітньо-професійною програмою)

Мова навчання _____ українська _____

(вказати: на якій мові викладається навчальна дисципліна)

Чернівці 20 _____ рік

Робоча програма навчальної дисципліни «*Гурткова робота в школі*» складена відповідно до освітньо-професійної програми Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)

(назва освітньо-професійної програми, дата останнього затвердження)

Розробник(и): Решетюк Олеся Володимирівна, доцент кафедри ботаніки та природоохоронної діяльності, к.б.н.

(П.І.Б. авторів, посада, науковий ступінь, вчене звання)

Викладач (чі), що забезпечує читання даної навчальної дисципліни: Решетюк О.В., доцент кафедри ботаніки та природоохоронної діяльності, к.б.н.

(П.І.Б. авторів, посада, науковий ступінь, вчене звання)

Затверджено на засіданні кафедри ботаніки та природоохоронної діяльності

Протокол № ____ від « ____ » _____ 20__ року

Завідувач кафедри _____ **Ілля ЧОРНЕЙ**
(підпис)

Схвалено методичною радою навчально-наукового інституту біології, хімії та біоресурсів

Протокол № ____ від « ____ » _____ 202__ року

Голова методичної ради _____ **Галина МОСКАЛИК**
(підпис)

Гурткова робота в школі є частиною освітнього процесу в закладах загальної середньої та позашкільної освіти, вигідно доповнюють урочну систему роботи. Це один із найефективніших шляхів реалізації індивідуальних потреб, розвитку пізнавального інтересу, схильності школярів, формування творчо спрямованої особистості, що нерідко переростає у професійні інтереси. У проведенні такої форми роботи виникає багато труднощів, так як це дуже багатогранна форма організації навчання, і вимагає творчого підходу до її проведення в кожному конкретному випадку. Результативність гурткової роботи значною мірою залежить від чіткої, продуманої організації, планування та координації. Є потреба у пошуків такої роботи вчителями, збагаченні її новим змістом, розробці раціональної методики організації та проведення.

Мета навчальної дисципліни: ознайомитися з особливостями організації, планування та змісту роботи гуртків природничого напрямку в школі, організацією роботи з обдарованою молоддю.

Основні **завдання** курсу – засвоїти нормативно-правові засади та принципи організації гурткової діяльності; здійснити теоретичну та методичну підготовку майбутніх учителів до проведення гурткових занять з біології та основ здоров'я в школі; ознайомити з формами і методами такої роботи, навчити планувати, вести документацію та здійснювати облік роботи гуртка; опанувати методику проведення занять, екскурсій, проєктної діяльності; допомогти студентам знайти найбільш раціональну методику їх проведення; розвинути навички роботи з учнями різних вікових груп та з особливими освітніми потребами; сформуванню здатності до розробки авторських програм і методичних матеріалів для гуртків.

Пререквізити: Успішне вивчення дисципліни передбачає попереднє засвоєння фахових (педагогічних, природничих) дисциплін програми бакалавра «Середня освіта. Біологія та здоров'я людини», а також нормативних

п
р
о
ф
е
с

Результати навчання :

і Вимоги до знань та умінь визначаються галузевими стандартами вищої освіти України. Вивчення навчальної дисципліни сприятиме формуванню загальних та фахових компетентностей.

о ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання в галузі середньої освіти (за предметною спеціалізацією «Біологія та здоров'я людини»), що передбачає застосування концептуальних методів біології, психології, наук про освіту та про здоров'я і характеризуються комплексністю та невизначеністю педагогічних умов організації освітнього процесу та створення здоров'язбережувального освітнього середовища на рівні базової середньої освіти.

т ЗК 03. Здатність застосовувати загальні наукові знання в обсязі, достатньому для формування природно-наукового світогляду та здорового способу життя і їх використання у практичних ситуаціях. ЗК04. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел в галузі біології, здоров'я людини,

н
и
х

педагогіки, психології та методики викладання. ЗК07. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями, проводити дослідження на відповідному рівні у галузі біологічних наук і на межі предметних галузей. ЗК08. Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу, здатність генерувати нові ідеї. ЗК 10. Комунікативні навички, міжособистісна компетентність: вміння взаємодіяти з іншими людьми, організувати комунікацію учнів, працювати в команді зі своїми колегами, поєднувати в освітньому процесі учнів, їх батьків, вчителів, адміністрацію, створювати рівноправне, справедливе освітнє середовище, що сприяє навчанню всіх учнів, здатність аналізувати складні ситуації, що стосуються освітнього процесу і розвитку в особливих контекстах.

ФК03. Сучасні уявлення про основні принципи та методи викладання біології, основ здоров'я у загальноосвітніх навчальних закладах різних типів, здатність до перенесення системи наукових знань зі спеціальності у площину навчального предмету, здійснення структурування та розподілу навчального матеріалу. ФК 09. Усвідомлення необхідності збереження біорізноманіття, охорони навколишнього середовища, раціонального природокористування та розуміння результатів взаємодії екологічних факторів та біологічних систем різних рівнів організації, їхньої ролі у біосфері та можливості використання у різних галузях господарства, біотехнологіях, медицині та охороні навколишнього середовища та здоров'я людини. ФК10. Уміння здійснювати добір методів і засобів навчання біології та основ здоров'я, спрямованих на розвиток здібностей учнів з урахуванням їх індивідуальних та вікових особливостей, міжособистісних взаємин школярів у групі та класі, усвідомлення рівних можливостей і гендерних питань. ФК11. Забезпечення охорони життя й здоров'я учнів (зокрема з особливими потребами), їхньої рухової активності в освітньому процесі та позаурочній діяльності. Здатність здійснювати професійні функції в процесі інклюзивного навчання. ФК 13. Здатність здійснювати збір, реєстрацію і аналіз даних за допомогою відповідних методів і технологічних засобів у польових і лабораторних умовах, здійснювати безпечні біологічні дослідження, інтерпретувати результати досліджень, розкривати сутність біологічних явищ, процесів і технологій, розв'язувати біологічні задачі. ФК14. Здатність застосовувати знання з вікової фізіології та психології для організації педагогічної діяльності і спілкування особистості в різні вікові періоди та враховувати вікові особливості людини в навчальній та психолого-педагогічній роботі. ФК15. Здатність застосовувати сучасні методи й освітні технології, у тому числі й інформаційні, для забезпечення якості навчально-виховного процесу в загальноосвітніх закладах. ФК16. Здатність забезпечувати об'єктивний контроль і оцінювання рівня навчальних досягнень учнів з біології та основ здоров'я, здійснювати діагностику, прогнозування ефективності та корекції освітнього процесу на основі вивчення психолого-педагогічних особливостей формування в учнів ключових та предметних компетентностей.

Вивчення навчальної дисципліни забезпечує досягнення наступних програмних результатів навчання:

ПР02. Знає та розуміє основи біологічної та здоров'язбережувальної наук на рівні, необхідному для роботи в основній (базовій) загальноосвітній школі, оперує сучасною термінологією, науковими поняттями, законами, концепціями, вченнями і теоріями. ПРН 09. Володіє різними методами камеральних та

Тематика практичних занять з переліком питань

№	Назва теми (питання/завдання)
1	Аналіз чинних нормативних документів щодо гурткової роботи.
2	Класифікація та характеристика гуртків з біології/основ здоров'я.
3	Розробка плану роботи гуртка.
4	Створення зразка облікової документації гуртка.
5	Аналіз педагогічного потенціалу учнівського лісництва.
6	Складання плану-конспекту гурткового заняття.
7	Розробка авторської навчальної програми гуртка.
8	Проведення й самоаналіз фрагмента гурткового заняття.
9	Організація та методичні аспекти проведення екскурсії.
10	Розробка проєктів гурткової діяльності (науково-дослідних, екологічних, краєзнавчих).
11	Планування роботи гуртка на навчальний рік.

Індивідуальні завдання (6 год.)

!!! зосереджені на практичних і творчих завданнях (плани, програми, документація, проєкти, екскурсії)

Модуль 1 (2 год.)

- **Форми та види гурткової роботи. Планування та облік роботи** – 1 год. *(консультація при складанні плану роботи гуртка)*
- **Учнівське лісництво як структурний підрозділ ЗЗСО** – 1 год. *(обговорення індивідуальних міні-досліджень / проєктів з тематики лісництва)*

Модуль 2 (4 год.)

- **Документація керівника гуртка** – 1 год. *(перевірка індивідуально складених зразків журналів, планів)*
- **Навчальні програми гуртків. Авторські програми. Метод проєктів** – 2 год. *(консультації при створенні авторської міні-програми чи проєкту гуртка)*
- **Методичні аспекти проведення екскурсій. Організація краєзнавчої роботи** – 1 год. *(індивідуальна консультація при складанні маршруту екскурсії, плану й інструкції з ТБ)*

Індивідуальні науково-дослідні завдання (ІНДЗ)

№	Завдання до тем
1	Основні принципи організації гурткової та краєзнавчої роботи. Завдання: підготувати реферат «Принципи організації гурткової роботи в школі» із прикладами з практики.
2	Нормативні документи, що регулюють гурткову роботу у школі. Завдання: скласти таблицю основних документів із зазначенням їх змісту та призначення
3	Структура позашкільної освіти та гуртків. Завдання: створити схему структури позашкільної освіти у вашому регіоні з прикладами гуртків біології.
4	Форми та види гурткової роботи. Завдання: підготувати презентацію «Види гурткових занять та їх педагогічний потенціал».
5	Планування та облік роботи гуртка. Завдання: розробити приклад календарного

	плану роботи гуртка на місяць
6	Масові, групові та індивідуальні форми виховної роботи. Завдання: підготувати короткий аналіз прикладів застосування різних форм роботи у гуртках
7	Комплектація гуртків та зміст роботи. Завдання: розробити критерії комплектування гуртка та описати методику набору учнів.
8	Проектування та документація керівника гуртка. Завдання: створити шаблон документації керівника гуртка (план-конспект, журнал обліку, звіт).
9	Метод проектів на гурткових заняттях. Завдання: розробити план гурткового проекту з біології.
10	Особливості організації гурткової діяльності для учнів з особливими освітніми потребами. Завдання: скласти методичні рекомендації для роботи з такими учнями.

* ІНДЗ – для змістового модуля, або в цілому для навчальної дисципліни визначається викладачем, з урахуванням специфіки дисципліни.

Завдання для самостійної роботи студентів

Назва теми	Завдання для самостійної роботи	К-сть год.
Основні принципи організації гурткової та краєзнавчої роботи	<ul style="list-style-type: none"> Підготувати конспект за літературою: принципи, функції та значення гурткової роботи. Написати короткий есе (1–2 стор.) «Роль гурткової роботи у розвитку особистості учня». 	
Нормативні документи, що регулюють гурткову роботу у школі	<ul style="list-style-type: none"> Опрацювати Закон України «Про освіту», «Про позашкільну освіту», накази МОН. Скласти таблицю: «Основні нормативні документи та їх значення для гурткової роботи». 	6
Структура позашкільної освіти, гуртків та факультативів	<ul style="list-style-type: none"> Порівняти гуртки й факультативи: мета, функції, організація. Підготувати презентацію «Позашкільна освіта в Україні: сучасний стан і перспективи». 	5
Гурток: класифікація, види, комплектація	<ul style="list-style-type: none"> Опрацювати літературу з класифікації гуртків. Скласти схему: «<i>Види гуртків з біології та їх характеристика</i>» 	5
Форми та види гурткової роботи. Планування та облік роботи	<ul style="list-style-type: none"> Ознайомитися з прикладами планів роботи гуртків. Підготувати зразок плану одного гурткового засідання. 	5
Учнівське лісництво як структурний підрозділ ЗЗСО	<ul style="list-style-type: none"> Опрацювати матеріали про діяльність учнівських лісництв. Підготувати реферат (3–4 стор.) «Роль учнівського лісництва у формуванні екологічної культури школярів». 	6
Матеріально-технічна база для забезпечення гурткової роботи	<ul style="list-style-type: none"> Скласти перелік обладнання, потрібного для біологічного гуртка. Скласти план використання навчально- 	6

	дослідної ділянки чи куточка живої природи.	
Масові, групові та індивідуальні форми позаурочної роботи	Порівняти ці форми у вигляді таблиці (мета, особливості, приклади).	5
Організація та проведення гурткових занять	<ul style="list-style-type: none"> • Проаналізувати методичні рекомендації щодо проведення занять. • Підготувати міні-проект заняття з біології для гуртка (1 год). 	6
Документація керівника гуртка	<ul style="list-style-type: none"> • Ознайомитися зі зразками документації (плани, журнали обліку). • Скласти приклад журналу відвідування гуртківців. 	6
Навчальні програми гуртків. Авторські програми. Метод проектів	<ul style="list-style-type: none"> • Проаналізувати програму гуртка з біології (обрати зі збірника чи сайту МОН). • Написати розгорнуту анотацію до власної ідеї авторської програми гуртка. 	6
Методика організації занять із біології/основ здоров'я	<ul style="list-style-type: none"> • Опрацювати літературу з методики. • Розробити план-конспект гурткового заняття (2–3 стор.). 	6
Особливості роботи з учнями з особливими освітніми потребами	<ul style="list-style-type: none"> • Підготувати схему: <i>«Адаптація занять гуртка для дітей з ООП»</i>. • Описати 3 приклади адаптованих завдань. 	5
Методичні аспекти проведення екскурсій. Організація краєзнавчої роботи	<ul style="list-style-type: none"> • Скласти план екскурсії (об'єкт – парк, ліс, водойма). • Написати інструкцію з техніки безпеки для учнів під час екскурсії. 	9

Методи навчання

Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності:

- словесні: лекція-дискусія, розповідь-пояснення, бесіда проблемно-пошукового характеру, діалог, обговорення в групі, інструктаж (перед виконанням завдань, екскурсіями тощо)
- наочні: демонстрація зразків документації, планів роботи гуртків, навчальних програм; перегляд та аналіз відеоматеріалів, онлайн-ресурсів про гурткову діяльність; використання презентацій, схем, таблиць.
- практичні: виконання індивідуальних і групових завдань (плани, конспекти, програми гуртків); моделювання ситуацій (організація гурткового заняття, підготовка екскурсії, робота з учнями з ООП); розробка міні-проектів та методичних матеріалів для гуртків.
- інтерактивні методи: дискусії, «мозковий штурм», дебати з проблем організації позаурочної діяльності; рольові ігри («керівник гуртка – учні», «учитель – батьки»); робота в малих групах над навчальними завданнями; аналіз і обговорення кейсів (ситуаційних завдань).

- методи самостійної роботи: робота з нормативно-правовими актами та методичною літературою; підготовка рефератів, презентацій, повідомлень; розробка власних проєктів і методичних матеріалів; самоаналіз підготовлених занять.
- дослідницькі методи: спостереження та аналіз діяльності гуртків у школах; участь у міні-дослідженнях (екологічних, біологічних, краєзнавчих); метод проєктів як форма організації гурткової роботи.

Методи стимулювання і мотивації навчання: проблемно-пошукові методи; навчальні дискусії; аналіз проблемних ситуацій;

Система контролю та оцінювання

Поточний контроль: проводиться під час проведення практичних занять і самостійної роботи. Має на меті перевірку теоретичних знань та рівня підготовки студента до виконання конкретного прикладного завдання. Форми і засоби діагностики поточного контролю: усні відповіді, участь у тренінгах, робота з кейсами, тести. *Форма поточного контролю – усна чи письмова (опитування, тестування, контрольна робота, есе, виконання творчого завдання, відповідь студента та ін.).* Самостійна робота: есе, аналіз статей, підготовка міні-презентацій. Модульний контроль: тести + практичне завдання.

Методи контролю і самоконтролю у навчанні: усний/письмовий контроль; оперативний контроль; самоконтроль;

Підсумковий контроль – проводиться з метою оцінки й узагальнення

к
о
н
т

Критерії оцінювання поточного та підсумкового контролю

р Навчальні досягнення студентів із дисципліни оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної лзвітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи юоцінювання рівня знань, умінь та навичок; розширення кількості підсумкових балів до 100.

– Контроль знань студентів ґрунтується на здійсненні поточного і підсумкового контролю при застосуванні таких форм і засобів діагностики, як з оцінювання практичних і самостійних робіт, тестування, оцінювання аіндивідуальних завдань, письмове й усне опитування. Поточний контроль лпроводиться під час проведення практичних занять і самостійної роботи та має і на меті перевірку теоретичних знань та рівня підготовленості студента до квиконання конкретного прикладного завдання. Підсумковий модульний (контроль проводиться з метою оцінки й узагальнення результатів навчання на кзавершальному модульному етапі.

о Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового мцінювання здійснюється відповідно до навчально-методичної карти, де бзначено види й терміни контролю. Систему рейтингових балів для різних видів контролю та порядок їх переведення у національну (4-бальну) та європейську (ECTS) шкалу подано у таблицях.

о
в
а
п

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне оцінювання <i>аудиторна та самостійна робота</i>)													Кількість балів (залікова/екзаменаційна робота)	І Н Д	Сумарна к-ть балів
Змістовий модуль 1								Змістовий модуль 2					6		
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	КР	T8	T9	T10	T11	КР			
						5									

T1, T2 ... T12 – теми змістових модулів, КР – контрольна робота

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
	Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
Відмінно	A (90-100)	відмінно
Добре	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	добре
Задовільно	D (60-69)	задовільно
	E (50-59)	достатньо
Незадовільно	FX (35-49)	(незадовільно) з можливістю повторного складання
	F (1-34)	(незадовільно) з обов'язковим повторним курсом

Перелік питань для самоконтролю та підсумкового контролю навчальних досягнень студентів

Модуль 1. ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ГУРТКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

1. Сутність і завдання гурткової роботи у школі.
2. Принципи організації гурткової та краєзнавчої роботи.
3. Нормативно-правові документи, що регулюють позашкільну і гурткову діяльність.
4. Структура позашкільної освіти в Україні. Її значення для школи.
5. Види гуртків з біології та основ здоров'я. Їх класифікація.
6. Основні напрями діяльності біологічних гуртків.
7. Комплектація гуртка: вимоги, принципи відбору учасників.
8. Форми та види гурткової роботи.
9. Планування роботи гуртка. Облік діяльності.
10. Функції та обов'язки керівника гуртка.
11. Учнівське лісництво як форма організації екологічного виховання.
12. Матеріально-технічна база для гурткової роботи: навчально-дослідна ділянка, куточок живої природи.

Модуль 2. МЕТОДИКА ОРГАНІЗАЦІЇ ГУРТКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

1. Масові, групові та індивідуальні форми позаурочної роботи.
2. Організація та проведення гурткових занять.
3. Освітній, виховний та розвивальний потенціал гурткової діяльності.
4. Документація керівника гуртка: види, призначення.
5. Інформаційне, технічне, медичне та інші види забезпечення роботи гуртка.
6. Навчальні програми гуртків: типові, авторські, власні.
7. Метод проектів у гуртковій роботі.
8. Основні вимоги до гурткового заняття. Складання плану-конспекту.
9. Самоаналіз гурткового заняття.
10. Особливості організації занять гуртка з біології/основ здоров'я.
11. Адаптація гурткової роботи для учнів з особливими освітніми потребами.
12. Методичні аспекти організації та проведення екскурсій.
13. Краєзнавча робота як напрям гурткової діяльності.

Перелік питань для підсумкового контролю (заліку)

1. Сутність, завдання і принципи організації гурткової роботи у школі.
2. Нормативно-правова база гурткової та позашкільної освіти.
3. Структура позашкільної освіти та її роль у розвитку учнів.
4. Класифікація гуртків. Особливості біологічних гуртків.
5. Організація і комплектація гуртка: вимоги, рівні гурткової роботи.
6. Учніське лісництво: структура, напрями діяльності, виховне значення.
7. Форми та види гурткової роботи, планування та облік.
8. Обов'язки та функції керівника гуртка.
9. Матеріально-технічна база гурткової діяльності.
10. Організація і проведення гурткових занять: методика, форми, прийоми.
11. Документація керівника гуртка: види, правила ведення.
12. Навчальні програми гуртків: характеристика, вимоги, приклади.
13. Метод проектів у гуртковій роботі: можливості, приклади.
14. Самоаналіз гурткового заняття: алгоритм, критерії.
15. Особливості гурткової діяльності для дітей з ООП.
16. Методика організації та проведення біологічних екскурсій.
17. Краєзнавча робота: значення, форми та методи організації.

Зарахування результатів неформальної освіти

Результати навчання, здобуті студентами під час участі у заходах неформальної освіти, можуть бути **зараховані** як складова виконання вимог дисципліни «*Гурткова робота в школі*» за умови їх відповідності навчальним результатам програми.

Форми неформальної освіти, які можуть бути зараховані:

- участь у тренінгах, семінарах, майстер-класах з педагогіки, біології, екології, здоров'язбереження;
- сертифіковані онлайн-курси (МООС) з педагогічної майстерності, методики навчання, екологічної освіти;
- волонтерська діяльність у дитячих таборах, станціях юних натуралістів, природоохоронних проєктах;

- організація та проведення гурткової роботи, екскурсій, проєктів для школярів у межах громадських організацій або освітніх платформ;
- участь у конкурсах педагогічної майстерності, студентських науково-практичних конференціях, освітніх фестивалях.

Відповідність результатів неформальної освіти результатам навчання

Результати навчання дисципліни	Приклади форм неформальної освіти	Максимальний обсяг, що може бути зарахований
Знання нормативно-правової бази гурткової роботи	Участь у вебінарах/онлайн-курсах з освітнього законодавства, семінари з позашкільної освіти	4 год.
Уміння планувати та організувати діяльність гуртка	Сертифіковані тренінги з організації гурткової/позашкільної діяльності; досвід волонтерства в дитячих гуртках чи таборах	6 год.
Навички розробки документації гуртка (плани, журнали, програми)	Участь у майстер-класах із педагогічної документації; проєктні освітні програми (створення планів, конспектів, проєктів)	4 год.
Використання методів і прийомів проведення гурткових занять	Практика у молодіжних організаціях, літніх школах, таборах; участь у студентських педагогічних студіях	6 год.
Здатність організувати біологічні та екологічні екскурсії	Участь у тренінгах із краєзнавчої чи природоохоронної діяльності; волонтерство в еколого-просвітницьких проєктах	4 год.
Уміння працювати з учнями з особливими освітніми потребами	Курс/тренінг з інклюзивної освіти; практика асистента в інклюзивних гуртках чи заходах	4 год.
Розвиток дослідницьких навичок, метод проєктів	Участь у науково-практичних студентських конференціях, екологічних чи біологічних конкурсах, проєктних школах	6 год.

Умови зарахування:

1. Подання студентом підтверджувальних документів (сертифікат, довідка, відгук, грамота тощо).
2. Надання короткого звіту (опис змісту активності, здобутих компетентностей).
3. Відповідність результатів здобутим **компетентностям курсу** (наприклад, організація гурткової діяльності, методика занять, екологічна та краєзнавча робота).
4. Рішення про зарахування приймається викладачем курсу та кафедрою.

Максимальний обсяг, що може бути зарахований: до 20 % від загального обсягу дисципліни (до 24 годин, включаючи самостійну роботу).

Рекомендована література:

1. Брижак Н.Ю. Методика гурткової та клубної роботи в загальноосвітніх та позашкільних навчальних закладах : навчальний посібник. Київ: Логос. 2017. 126 с.

2. Виховний потенціал гурткової роботи: навч.-метод. посібник. Коростень. 2019. 32 с.
3. Галасюк С.С., Нездоймінов С.Г. Організація туристичних подорожей та екскурсійної діяльності: навч. посібник. Київ: ЦУЛ. 2020. 178 с.
4. Грицай Н.Б. Організація роботи біологічних гуртків у загальноосвітній школі. *Наукові записки. Серія: Педагогіка і психологія*. Випуск 16. Вінниця: ВДПУ ім. Михайла Коцюбинського. 2006. С. 64-69.
5. Грицай Н.Б. Методика позакласної роботи з біології. Дистанційний курс: навч. посіб. Рівне: МЕНГУ імені академіка Степана Дем'янчука. 2010. 164 с.
6. Долганова Н.Л., Кучеренко Н.Л. Організація діяльності керівника гуртка: навч. посібник: Кривий ріг. 2020. 45 с.
7. Збірник програм гуртків, факультативів, курсів за вибором. Навчальні програми з 1 по 11 класи. Київ: Літера ЛТД. 2019. 480 с.
8. Королько А. Основи шкільного краєзнавства. Івано-Франківськ. 2019. 78 с.
9. Пітко С.Б. Методичний путівник керівника гуртка сучасної школи та позашкільця. Частина 1. Львів: ЛОППО. 2019. 35 с.
10. Предметний гурток: задачі, форми роботи, облік роботи та звітність. Дніпро: Дніпровський міський базовий технікум зварювання та електроніки імені Є.О. Патона. 2018 р. 68 с.
11. Програми гуртків з біології, екології, сільського господарства для загальноосвітніх та позашкільних навчальних закладів / під ред. В. В. Вербицького. Київ: СМП АБЕРС. 2001. 235 с.
12. Міщенко Л. Організація гурткової роботи: посібник. Київ: Основа. 2015. 336 с.
13. Методичний путівник керівника гуртка сучасної школи та позашкільця. Частина 2./ Укладач Пітко С. Б. Львів: ЛОППО. 2020. 79 с.
14. Методика позакласної роботи з біології. Сторінка Наталії Грицай: URL: <http://grytsai.rv.ua/?cat=5>
15. Совенко Л. Методичні інновації в роботі керівників гуртків. URL: <http://garmoniya.mk.ua/taxonomy/term/>
16. Сліпченко О. В. Організація роботи шкільних клубів : навч.-метод. посіб. URL: <http://refs.in.ua/cherkasekoyi-oblasti-slipchenko-olena-vitaliyivnaorganizaciya.html>

Інформаційні ресурси

Совенко Л. Методичні інновації в роботі керівників гуртків [Електронний ресурс]. Режим доступу : <http://garmoniya.mk.ua/taxonomy/term/>

Офіційні нормативно-методичні ресурси

- **Навчальні програми позашкільної освіти.** Офіційні програми з еколого-натуралістичного напрямку, що включають гурткову роботу з біології та краєзнавства. https://imzo.gov.ua/osvita/pozashkilna-osvita-ta-vihovna-robota/navchalni-programi/?utm_source=chatgpt.com
- **Методика позакласної та позашкільної роботи з біології.** Документ, що охоплює завдання, зміст, форми та методи позакласної та позашкільної діяльності учнів з біології. idgu.edu.ua
- **Програми гуртків природничо-біологічного напрямку.** Збірка програм гуртків, таких як «Юні генетики-селекціонери» та «Юні квітникарі-аранжувальники». semenivka-rbtdu.edukit.cn.ua

Освітні платформи та онлайн-курси

- **Біологія. Легко.** Інтерактивний освітній ресурс для вивчення біології, що відповідає навчальній програмі МОН України. https://biologyeasy.study/site/about?utm_source=chatgpt.com
- **STEMClass: електронні освітні ресурси з курсу природничих наук.** Платформа з симуляціями експериментів та відеоінструкціями для лабораторних робіт. <https://stemclass.com.ua/catalog/technical-equipment/elektronni-osvitni-resursi-z-kursu->

prirodnichih-nauk?utm_source=chatgpt.com

Методичні посібники та досвід

- **Створення цифрового контенту онлайн-заняття гуртка.** Збірник матеріалів з досвіду реалізації обласного методико-педагогічного проєкту щодо створення цифрового контенту для онлайн-занять гуртків позашкільної освіти.
https://ocpo.sumy.ua/files/docs/Metodika/Naukovo-metodichni%20materiali/08_2022/16_08_2022.pdf?utm_source=chatgpt.com
- **Гурткова робота. Методичні рекомендації.** Методичні поради для керівників гуртків з української мови, біології, інформатики. https://school3sarny.e-schools.info/pages/gurtkova-robota-metodichn-rekomendats?utm_source=chatgpt.com

Інші корисні ресурси

- **Біологія – освітні ресурси Інтернету.** Збірка освітніх ресурсів з біології, включаючи словники, асоціації вчителів та інші корисні сайти.
https://sites.google.com/site/osvitnires/osvita/navcalni-pred/biologija?utm_source=chatgpt.com
- **Електронні освітні ресурси з курсу природничих наук.** Ресурси, що містять симуляції експериментів та моделювання дослідів у віртуальній лабораторії.
https://stemclass.com.ua/catalog/technical-equipment/elektronni-osvitni-resursi-z-kursu-prirodnichih-nauk?utm_source=chatgpt.com

Політика академічної доброчесності

Питання плагіату та академічної доброчесності регламентуються ЗУ «Про вищу освіту» та локально-правовими актами ЗВО: Правила академічної доброчесності у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича https://drive.google.com/file/d/1EzBsehqERCEzxJwWe-rz6_eTUFUBGv4o/view.

Положення про виявлення та запобігання плагіату у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича https://drive.google.com/file/d/16eJk4gKG5oJlI2ot4UeSq2_BSgadrPl_/view

та Етичний кодекс Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича https://drive.google.com/file/d/1CB4AIMVXSAykF_CepI-k98GPc9E8KznQ/view

Заява-звіт студента про зарахування результатів неформальної освіти

Студента(ки): _____

Група: _____

Освітня програма: _____

Дисципліна: «Гурткова робота в школі»

1. Інформація про захід / курс / діяльність

- Назва заходу / курсу / активності: _____
- Організатор (установа, організація): _____
- Дата та тривалість: _____
- Форма участі (онлайн / офлайн / волонтерство / тренінг / семінар / табір): _____
- Підтверджувальний документ (сертифікат, довідка, відгук, інше): _____

2. Короткий опис змісту

Опишіть основні теми, види діяльності, здобуті знання, уміння, навички.

3. Відповідність результатам навчання дисципліни

(позначте галочкою або впишіть, що саме вдалося опанувати)

- Знання нормативно-правової бази гурткової діяльності
- Уміння планувати та організовувати діяльність гуртка
- Навички складання документації гуртка (плани, журнали, програми)
- Використання методів і прийомів гурткової роботи
- Організація біологічних / краєзнавчих екскурсій
- Робота з учнями з особливими освітніми потребами
- Дослідницькі та проектні навички у гуртковій діяльності

4. Запропонований обсяг для зарахування

(у годинах, відповідно до підтверджувального документа та програми дисципліни):

_____ год.

5. Підпис студента

_____ (дата, підпис)

Висновок кафедри / викладача:

Результати зараховано / Відмовлено (з обґрунтуванням)

Кількість годин, що зараховано: _____

Примітки: _____

Підпис викладача _____

Дата: _____

Критерії оцінювання результатів неформальної освіти

№	Критерій	Оцінка / бали
1	Відповідність заходу / курсу результатам навчання дисципліни (згідно з таблицею відповідності)	до 10 балів
2	Повнота подання інформації у заяві-звіті (опис змісту, мета, результати)	до 5 балів
3	Наявність підтверджувальних документів (сертифікат, довідка, фотозвіт, відгук тощо)	до 5 балів
4	Якість та обсяг практичних навичок / результатів (наприклад, розробка плану заняття, проведення екскурсії, участь у проєкті)	до 10 балів

Перерахунок годин неформальної освіти у бали ЄКТС

- 1 година активності = 0,125 балів ЄКТС
- Максимально зараховується до 20 % від загального обсягу дисципліни
- Для курсу обсягом 120 годин → до 24 годин можна зарахувати, що відповідає 3 балам ЄКТС.

Приклад:

Студент подав підтвердження участі у тренінгу (6 годин), яке відповідає навчальним результатам дисципліни.

- 6 годин \times 0,125 = 0,75 балів ЄКТС
- Викладач додає цей бал до підсумкового контролю.

оцінювання

1. **Зараховано / Не зараховано** (на підставі відповідності результатів заяві-звіту та критеріям).
2. При зарахуванні — облік годин у загальній кількості самостійної роботи.
3. Включення балів до підсумкової оцінки дисципліни згідно з положенням про оцінювання.